

Nr 10.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om utredning angående anordnande av vadhållning medelst totalisator i samband med motortävlingar.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 325, har herr *Skantze m. fl.* hemställt, att riksdagen i skriftelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående anordnande av vadhållning medelst totalisator i samband med motortävlingar samt de närmare formerna och förutsättningarna därför, varvid inflytande nettobelopp skola ställas till motorsammanslutningarnas förfogande för stöd åt motorsporten. I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet inhämtat yttranden från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, överbefälhavaren, Sveriges motorfederation, kungl. automobilklubben och Motormännens riksförbund.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anför i huvudsak följande.

Inom landet finnes för närvarande endast ett företag, som i större omfattning bedriver tillverkning av personbilar. Motoreyklar framställas visserligen i icke obetydlig omfattning av svenska tillverkare, men de fordon, som tillverkas, äro icke av sådant slag, att de lämpligen kunna användas för hastighetstävlingar. Såvitt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kan bedöma, torde sålunda anordnandet av hastighetstävlingar för motorfordon åtminstone för närvarande vara av ringa betydelse för den svenska motorfordonsindustrien, liksom även anordnandet av särskilda slutna banor för tävlingsändamål. Antalet motoreyklare inom landet, som för närvarande aktivt deltaga i tävlingar, torde icke vara stort. Dessa förare synas därför icke kunna tillmätas någon större betydelse ur krigsmaktens synpunkt. Det torde också vara diskutabelt, huruvida utbildning av ett större antal personer till tävlingsförare kan anses vara en åtgärd till trafiksäkerhetens fromma. Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens mening föreligger således knappast något behov av vadhållning medelst totalisator i samband med motortävlingar.

För överbefälhavaren har *chefen* för försvarsstaben avgivit yttrande och därvid — när motorsporten synes vara i behov av ekonomiskt stöd och med hänsyn till den betydelse, som den i motionen tänkta utvecklingen kan komma att få ur militär synpunkt — tillstyrkt bifall till motionen. Till stöd härför anføres följande:

Den alltmer ökade användningen av motorfordon inom krigsmakten kommer att ställa allt större krav på personalen beträffande kunskaper om motorfordons konstruktion och handhavande. Motortävlingar och de erfarenheter, som därvid vinnas, främja utvecklingen på det tekniska området, varigenom försvaret kan tillföras förbättrade fordonstyper. En ökad livaktighet inom motorsporten med därigenom höjt motorintresse och motorkunskap hos allmänheten kommer indirekt att medföra ökad effektivitet bland krigsmaktens personal. Vissa slag av motortävlingar äro slutligen av sådan art att de direkt kunna utnyttjas som ett led i den militära utbildningen. Ekonomiskt stöd åt motororganisationer och för tävlingsformer, som ha betydelse för utbildningen inom krigsmakten, är därför önskvärdt. Anordnas vadhållning med totalisator i samband med motortävlingar torde betydande inkomster komma att tillföras statsverket, vilka förutsättas i huvudsak komma motorsporten till godo. Härvid kan övervägas, huruvida icke medel böra avses utom för Sveriges motorfederation och dess underavdelningar även för Frivilliga automobilkåren och Frivilliga motocykelkåren samt — därest organisationen i framtiden kommer att få samma ställning till försvaret som de båda förnämnda — Sveriges kvinnliga bilsfärers riksförbund. Ytterligare bör övervägas de möjligheter, som kunna finnas att med totalisatormedel främja anordnande av sådana tävlingar, som ha direkt militärt värde, samt att underlätta deltagande i sådana tävlingar för militär personal.

Sveriges motorfederation anför bl. a. följande:

Den svenska motorsporten behöver otvivelaktigt stöd åt sin verksamhet. Detta stöd har ännu mer aktualiserats på grund av den oerhörda betydelse, som motorismen fått i vårt samhälle. Det är icke endast försvarets genomgripande motorisering och flygets utveckling utan även jordbrukets och industriens ständigt växande användning av motorer, som skapat behov av en alltmera utbredd motorutbildning. Motorsporten synes därför numera i minst lika hög grad som hästsporten vara berättigad till stöd och intresse från det allmännas sida.

Sveriges motorfederation, som är riksorganisation för landets samtliga tävlingsidkande motorklubbar, skulle därför hälsa varje stöd åt motorsporten med den största tillfredsställelse och är beredd att på enahanda grunder som för den fria idrotten förvalta och fördela de medel, som kunna ställas till motorsportens förfogande. Det synes emellertid vara federationen angeläget att framhålla, att en ifrågasatt vadhållning icke skall kunna ifrågakomma annat än vid tävlingar av sådan storleksordning, som federationen finner vara skäligen samt där Sveriges motorfederation såsom kontrollerande myndighet kan ansvara för att den sportsliga behållningen blir väl tillgodosedd. Huruvida sedan de till motorsportens förfogande ställda medlen skola på sätt som motionärerna antytt användas för skapandet av ett flertal motorbanor eller för anordnandet av motortävlingar, är en angelägenhet, som Sveriges motorfederation först se-

nare anser sig böra taga ståndpunkt till. Federationen tillstyrker bifall till motionen.

Jämväl *kungl. automobilklubben* tillstyrker bifall och framhåller, att med den omfattning, motorismen fått i vårt land, och med den utveckling, man har att förvänta på detta område, uppstå åtskilliga problem, som för sin lösning erfordra ekonomiskt understöd, men som äro av sådan art, att bidrag av automobilskattemedel icke kunna ifrågasättas. Genom införande av vadhållning medelst totalisator i samband med motortävlingar skulle ekonomiska förutsättningar kunna skapas för understödjande av dylika åtgärder, däribland permanenta anordningar för trafiksäkerhetens höjande samt för understöd åt motorsporten på liknande sätt, som nu sker genom fördelning av tipsmedel till idrottsorganisationerna.

Motormännens riksförbund avstyrker bifall under framhållande av automobilens uteslutande nyttouppgifter.

För egen del får *utskottet* anföra följande.

Redan vid 1927 års riksdag var en liknande fråga föremål för andra kammarens uppmärksamhet och prövning. I en då väckt motion, II: 107, föreslogs riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att totalisator måtte få användas även vid automobil-, motorcykel- och cykeltävlingar. I sitt utlåtande, nr 2, över motionen anförde andra kammarens femte tillfälliga utskott följande:

»Påståendet att vadhållning medelst totalisator främjat intresset för hästtävlingar vill utskottet ej bestrida, men att dylik vadhållning därför 'rättvisligen' bör tillåtas vid de sportgrenar motionären framhållit, torde därmed icke vara bevisat. Motionären anför själv att dessa grenar av sport 'utövas av och intressera betydligt bredare folklager än hästsporten och att hänsyn bör tagas till denna stora allmänhet', samt att statens inkomster genom totalisators användning troligen komme att ökas, så att de täckte statsutgifterna för idrotten. Utskottet tror, att andra grenar av sporten, t. ex. fotboll, brottning, boxning, m. fl., med lika rätt komme att kräva totalisators införande vid sina matcher, om denna bleve tillåten vid i motionen upptagna tävlingar. Sådana konsekvenser har motionären måhända ej tänkt sig, och utskottet vill ej helle medverka till deras frammanande. Utskottet tvivlar ej på att inkomsterna bleve storo men antar på goda grunder, att de väsentligen komme att flyta från håll där den ekonomiska bärkraften vore svag, alltså i motsats till nuvarande förhållanden vid hästtävlingarna. Att idrottsintresset skulle bytas i intresse för vadhållning, så att den senare blir huvudsak, torde däremot vara att befara, och då ungdomen i första hand bleve utsatt för vadhållningens frestelser, anser utskottet att även hänsynen mot denna ungdom bör motivera ett avslag å motionen.»

Med bifall till utskottets hemställan avslog andra kammaren motionen.

Sedermera har från den principiella inställning, som sålunda fått sitt uttryck,

avsteg skett såtillvida som tippling medgivits i fråga om fotbollstävlingar och en särskild institution, Tipstjänst, auktoriserats för handhavandet av vadhållningen. Även om på detta sätt i viss mån inställningen till vadhållning ur moralisk synpunkt icke längre helt vidhållits, hyser emellertid utskottet tvekan om lämpligheten av att gå längre än som redan skett.

De i tävlingar av nu ifrågakommet slag närmast intresserade sammanslutningarna torde väl mestadels hava sitt intresse inriktat på att tillgodose behovet av rikligare penningmedel. Som utskottet ej känner sig helt övertygat om att genom totalisator inflytande medel helt komme de ändamål till godo, vilka motionärerna avsett att främja, ser utskottet häri ytterligare en grund till tvivel om förslagets lämplighet.

Chefen för försvarsstaben har framhållit värdet av att armén tillföres ett ökat antal skickliga motorförare. Behovet av ökad tillgång på materiel (motorcyklar) torde emellertid för försvarets del för närvarande vara avgjort större än på förare, varför utskottet ej blivit övertygat om att inflytande totalisatormedel skulle komma till den bästa användningen på i motionen föreslaget sätt.

Utskottet har under hänvisning till vad ovan anförts sett sig förhindrat att tillstyrka motionärernas förslag och hemställer därför,

att motionen II: 325 icke måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 17 april 1947.

På utskottets vägnar:

SVEN HEDQVIST.

Närvarande: Herr Hedqvist, fru Svedberg, herrar Persson i Svensköp, Engström*, fru Ewerlöf, herrar Nilsson i Varuträsk, Jansson i Aspeboda och Stenwall*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.